

Πανελλήνιες 2022

Λατινικά

 ετσι μαθαίνω

KEIMENA

Nostri postquam pila in hostes misērunt, gladiis rem gerunt. Repente post tergum equitatus cernitur; cohortes appropinquant; hostes terga vertunt ac fugiunt; eis equites occurrunt. Fit magna caedes.

.....
Ille se in scamno assidentem apud focum et ex ligneo catillo cenantem eis spectandum praebuit. Samnitium divitias contempsit et Samnītes paupertātem eius mirāti sunt. Nam cum ad eum magnum pondus auri publice missum attulissent, ut eo uterētur, vultum risu solvit et protinus dixit.

.....
Curat et providet nē, interceptā epistolā, nostra consilia ab hostibus cognoscantur. Quam ob rem epistolam conscriptam Graecis litteris mittit. Legātum monet ut, si adīre non possit, epistolam ad amentum tragulae adliget et intra castra abiciat. In litteris scribit se cum legionibus celeriter adfore. Gallus, periculum veritus, constituit ut tragulam mitteret.

Θέμα Α 1

Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση των αποσπασμάτων «**Ille se in scamno ... dixit**» και «**Curat ... tragulam mitteret**».

Μονάδες 20

Lectio 36

Εκείνος παρουσιάστηκε σ' αυτούς για να τον δουν να κάθεται σε ένα σκαμνί δίπλα στη φωτιά και να τρώει από (ένα) ξύλινο πιάτο. Περιφρόνησε τα πλούτη των Σαμνιτών και οι Σαμνίτες θαύμασαν τη φτώχεια του. Όταν δηλαδή σ' αυτόν είχαν προσφέρει πολύ χρυσάφι, σταλμένο από το δημόσιο ταμείο, για να το χρησιμοποιήσει, χαλάρωσε το πρόσωπό (του) με γέλιο και αμέσως είπε

Lectio 45

Φροντίζει και προνοεί να μην μαθευτούν τα σχέδιά μας από τους εχθρούς, αν αρπάξουν την επιστολή. Για τον λόγο αυτό στέλνει επιστολή γραμμένη στα ελληνικά. Συμβουλεύει τον απεσταλμένο, αν δεν μπορέσει να πλησιάσει, να δέσει την επιστολή στον ιμάντα του ακοντίου και να (τη) ρίξει μέσα στο στρατόπεδο. Στην επιστολή γράφει πως θα έλθει γρήγορα με τις λεγεώνες (του). Ο Γαλάτης, επειδή φοβήθηκε τον κίνδυνο, αποφάσισε να ρίξει το ακόντιο.

Θέμα Β

1

Να αντιστοιχίσετε κάθε συγγραφέα της **Στήλης Α** με το γραμματειακό είδος της **Στήλης Β**, το οποίο υπηρετεί (δύο στοιχεία της **Στήλης Β** περισσεύουν).

Μονάδες 10

Στήλη Α
1. Βιργίλιος
2. Ιούλιος Καίσαρας
3. Σενέκας
4. Οράτιος
5. Κορνήλιος Νέπως

Στήλη Β
α. Απομνημονεύματα
β. Λυρική ποίηση
γ. Επική ποίηση
δ. Φιλοσοφία
ε. Ιστορική βιογραφία
στ. Μυθιστόρημα
ζ. Επίγραμμα

Θέμα Β

2

Να αντιστοιχίσετε τις λατινικές λέξεις της **Στήλης Α** με τις ετυμολογικά συγγενείς λέξεις της Νέας Ελληνικής της **Στήλης Β** (δύο στοιχεία της **Στήλης Β** περισσεύουν).
Μονάδες 10

Στήλη Α	Στήλη Β
1. cernitur	α. πρόσφυγας
2. fugiunt	β. ιμάντας
3. magna	γ. άγνωστος
4. cognoscantur	δ. μεγαλοπρεπής
5. amentum	ε. ύμνος
	στ. διάκριση
	ζ. κρότος

Θέμα Γ

1

Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:
(Μονάδες 15)

Nostri	την ονομαστική του ενικού αριθμού στο ίδιο γένος
hostes	την αφαιρετική του ίδιου αριθμού
terga	τη γενική του ίδιου αριθμού
equites	την ονομαστική στον άλλο αριθμό
magna	την αφαιρετική του ενικού αριθμού στον συγκριτικό βαθμό του ίδιου γένους
caedes	τη δοτική του ίδιου αριθμού
Ille	την ονομαστική του ενικού αριθμού στο ουδέτερο γένος και τη γενική του ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος.

noster

hostibus

tergorum

eques

maiore

caedi

illud-illius

Θέμα Γ

1

Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:
(Μονάδες 15)

eum την αιτιατική του ενικού αριθμού στο ουδέτερο γένος

id

pondus την ονομαστική στον άλλο αριθμό

pondera

vultum τη γενική στον ίδιο αριθμό

vultus

rem την αφαιρετική του ίδιου αριθμού
(στο τρίτο απόσπασμα)

re

celeriter τους άλλους δύο βαθμούς του επιρρήματος

celerius-celerrime

periculum την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό

pericula

Θέμα Γ

2

Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα:
Μονάδες 15

gerunt το ίδιο πρόσωπο στην οριστική του συντελεσμένου μέλλοντα στην ίδια φωνή

cernitur το ίδιο πρόσωπο στην οριστική μέλλοντα στην ίδια φωνή

Fit το β' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα

mirāti sunt το απαρέμφατο του μέλλοντα και του συντελεσμένου μέλλοντα (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο)

attulissent την αιτιατική στο σουπίνο

uterētur τις μετοχές του ρήματος στην ονομαστική ενικού του αρσενικού γένους

dixit το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή

gesserint

cernetur

fite

**miraturos esse,
miratos fore**

allatum

ΜΤΧ ΕΝΕΣΤ : **utens**,
ΜΤΧ ΜΕΛΛ : **usus**,
ΜΤΧ ΠΡΑΚ : **usus**

dīc

Θέμα Γ

2

Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα:

Μονάδες 15

curat	το α' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα στην ίδια φωνή	curabimus
mittit	το γ' ενικό πρόσωπο της οριστικής του παρακειμένου στην ίδια φωνή	misit
adīre	την αφαιρετική του γερουνδίου	adeundo
possit	το ίδιο πρόσωπο στην υποτακτική του υπερσυντελικού	potuisset
abiciat	το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή	abice

Θέμα Δ

1α

Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους παρακάτω όρους: eis (στο πρώτο απόσπασμα), assidentem, risu, consilia, ob rem.

Μονάδες 10

eis αντικείμενο στο ρήμα *occurrunt*

assidentem κατηγορηματική μετοχή εξαρτώμενη από τον ρηματικό τύπο αίσθησης *spectandum* (άμεση αντίληψη) και λειτουργεί ως κατηγορούμενο στο άμεσο αντικείμενο του ρήματος *praebuit* "se".

risu αφαιρετική οργανική του τρόπου στο ρήμα *solvit*.

consilia υποκείμενο στο ρήμα *cognoscantur*

ob rem εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός του εξωτερικού αναγκαστικού αιτίου στο *mittit* (το εξωτερικό αναγκαστικό αίτιο δηλώνεται επίσης με τις προθέσεις *per* και *propter* (+ αιτιατική))

Θέμα Δ

1β

«*nē, interceptā epistulā, nostra consilia ab hostibus cognoscantur*»: να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης (μονάδα 1), να αιτιολογήσετε τον τρόπο εκφοράς της (μονάδες 3) και να δηλώσετε τη συντακτική της λειτουργία (μονάδα).
Μονάδες 5

Δευτερεύουσα ουσιαστική βουλητική πρόταση, που λειτουργεί ως αντικείμενο στα ρήματα *curat* και *providet*. Εισάγεται με τον βουλητικό σύνδεσμο *ne*, γιατί είναι αρνητική, και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί το περιεχόμενό της είναι απλώς επιθυμητό. Συγκεκριμένα, εκφέρεται με υποτακτική ενεστώτα (*cognoscantur*), γιατί εξαρτάται από ρήματα αρκτικού χρόνου (*curat* και *providet*) και αναφέρεται στο παρόν-μέλλον. Υπάρχει ιδιόμορφη ακολουθία χρόνων, γιατί η βούληση είναι ιδωμένη τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή (συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση) και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής της.

Θέμα Δ

2α

«**missum**», «**veritus**»: να μετατρέψετε τις μετοχές στις αντίστοιχες δευτερεύουσες προτάσεις με όλους τους δυνατούς τρόπους.

Μονάδες 12

missum: Επιθετική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο και προσδιορίζει τη λέξη *pondus*

- *quod missum erat* (Οριστική Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο στο παρελθόν, αφού έχουμε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο *attulissent*)

veritus: Αιτιολογική Μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο. Εξάρτηση από Ιστορικό χρόνο: *constituit* (ΠΡΚ) (Ιστορικός Ενεστώτας). Η μετοχή θα τραπεί σε χρόνο Υπερσυντέλικο, ώστε να δηλωθεί το προτερόχρονο.

- *quod veritus erat* (Οριστ. Υπερσυντέλικού. Αντικειμενική Αιτιολογία)
- *quod veritus esset* (Υποτ. Υπερσυντέλικού. Υποκειμενική Αιτιολογία)
- *cum veritus esset* (Υποτ. Υπερσυντέλικού. Εσωτερική λογική διεργασία)

Θέμα Δ

2β

«*In litteris scribit se cum legionibus celeriter adfore*»: να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ.

Μονάδες 3

“Ego cum legionibus celeriter adero”

Πανελλήνιες 2022

Καλά αποτελέσματα!

 ετσι μαθαίνω